

Nota inkomensondersteuning gemeente Asten 2024

Inhoudsopgave

Aanleiding	3
Maatschappelijke ontwikkelingen	3
Harmonisatie minimaregelingen	3
Verbinding met andere onderwerpen	4
Beleidsplan Sociaal Domein 2022-2027.....	4
Coalitieakkoord 2022-2027	4
Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	4
Beleidsplan schuldhulpverlening.....	4
Beschrijving huidige situatie (2023)	5
Lokale minimaregelingen	5
Landelijke koopkrachtmaatregelen	5
Tijdelijke lokale minimaregelingen.....	5
Wat gaan we wijzigen?	6
Minimaregelingen per 1 januari 2024	8
Regeling Meedoen	8
Individuele inkomenstoelage	8
Sport en cultuurvoucher	8
Bibliotheekpas	8
Inkomensverklaring	8
Individuele studietoelage	8
Bijzondere bijstand	8
Collectieve aanvullende zorgverzekering	9
Kwijtschelding gemeente belastingen	9
Stichting Leergeld Asten-Someren	9
Voedselbank Deurne Asten Someren	9
Lagere eigen bijdrage Wmo-voorziening	9
Communicatie	10
Het vervolg	10

Aanleiding

Niet elke inwoner van de gemeente Asten is (financieel) zelfredzaam. Inkomensondersteuning is gericht op preventie van armoede, meedoen in de maatschappij en het stimuleren van eigen kracht en zelfredzaamheid waar mogelijk.

In 2018 is de nota beleid inkomensondersteuning gemeente Asten 2018 vastgesteld. In 2020 zijn de Verordening Inkomensondersteuning gemeente Asten 2020 en Regeling Inkomensondersteuning gemeente Asten 2020 vastgesteld. Vanaf 2020 tot nu zijn er verschillende grote ontwikkelingen geweest in de maatschappij die invloed hebben op de financiën van inwoners. Daarnaast is er draagvlak voor het harmoniseren van de minimaregelingen in Peelregio verband.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Begin 2020 raakten mensen hun baan kwijt, verdienden minder of werden langdurig ziek door de coronapandemie. Ondanks economisch herstel in 2021, bracht 2022 nieuwe problemen voor inwoners met een laag inkomen door de stijgende inflatie in Nederland. Ten tijden van de nota inkomensondersteuning 2018 was de inflatie 1,38%. In 2022 is dit percentage gestegen tot 9,97%. In 2022 werd de wereld ook opgeschrikt door de oorlog in Oekraïne. Deze oorlog heeft tot een enorme stijging van de voedsel- en energieprijzen geleid.

Harmonisatie minimaregelingen

Elke Peelgemeente hanteert voor de minimaregelingen eigen voorwaarden, procedures en hoogtes. Dat is bewerkelijk voor de uitvoerders Senzer en Peelgemeenten, maar het roept vooral de vraag op wat vanuit het perspectief van bestrijding van armoede een verantwoorde aanpak is. Want we willen effectief armoede bestrijden, rekening houdend met de toch beperkte financiële armslag van gemeenten.

Er is draagvlak voor het harmoniseren van de minimaregelingen in Peelregio verband. De stip op de horizon is (grotendeels) bekend, maar de weg daarheen zal voor gemeenten verschillend zijn. Iedere gemeente heeft een ander vertrekpunt, een andere financiële situatie en soms verschillende beleidsspeerpunten.

In Peelregio verband hebben we nagedacht wat er nodig is om onze inwoners te helpen en te ondersteunen. Het NIBUD is gevraagd om een Minima- Effectrapportage (MER) uit te voeren voor de gemeenten Deurne en Someren. Deze rapportages geven weer wat het effect is van landelijke en lokale inkomensondersteunende regelingen op de financiële positie van huishoudens met een laag inkomen in de beide gemeentes, en -aangezien het onderzoek in een kleinere en grotere Peelgemeente is uitgevoerd- bieden ze ook een goed referentiepunt voor de andere drie Peelgemeenten. De uitkomsten van de rapportages zijn gebruikt als basis, maar daarnaast hebben we ook gekeken wat voor de gemeente Asten nodig is op dit moment en wat realistisch en haalbaar is.

We hebben deze nieuwe nota geschreven om beter aan te sluiten bij de huidige situatie en uitvoering in de praktijk. Deze nota inkomensondersteuning is geen op zichzelf staand document, maar staat in nauwe verbinding met andere plannen, ontwikkelingen en actuele thema's.

Verbinding met andere onderwerpen

Beleidsplan Sociaal Domein 2022-2027

Een van de 6 uitdagingen in het beleidsplan Sociaal domein is financieel gezond zijn:

“In Asten willen we geldzorgen, schulden en armoede voorkomen. Omdat dit een negatieve invloed heeft op de gezondheid, zowel fysiek als mentaal. Naast de invloed op de gezondheid is het een belemmerende factor om mee te kunnen doen in de samenleving. Samen met de omgeving signaleren we en maken we geldzorgen bespreekbaar. Als het nodig is, is ondersteuning beschikbaar om de problemen samen aan te pakken. Deze ondersteuning is makkelijk toegankelijk. “Op het thema inkomensondersteuning is dit beleidsmatig het uitgangspunt. In de jaarlijkse uitvoeringsprogramma’s worden concrete acties opgenomen.

Coalitieakkoord 2022-2027

Over het thema financieel gezond staat het volgende opgenomen in het Coalitieakkoord 2022-2026: “Soms lukt werken niet of hebben mensen moeite met rond te komen met het geld dat zij verdienen; in dat geval kan men op onze ondersteuning rekenen en dragen we de mogelijkheden van gemeentelijke regelingen uit. Wij gaan meer aandacht geven aan armoedebeleid. Naast de regelingen die al ingezet zijn, onderzoeken we hoe deze beter in samenhang ingezet kunnen worden. De bestaande regelingen vanuit bijzondere bijstand maken we beter bekend bij de minima. In navolging op landelijk beleid onderzoeken wij welke ondersteuning wij als gemeente moeten bieden. De samenleving is niet ‘maakbaar’. Bureaucratie en regeldruk bij de uitvoering van regelingen voorkomen wij zoveel als mogelijk. De menselijke maat moet zichtbaar en voelbaar zijn en blijven (doelmatigheid voorop).”

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Weerbare, gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis is het streven van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Met name de thema’s terugdringen van gezondheidsachterstanden en sociale basis bieden aanknopingspunten en ook incidentele financiële middelen om op het thema inkomensondersteuning iets te doen, bijvoorbeeld voor de doelgroep 18+ of specifieke doelgroepen zoals statushouders of senioren.

Beleidsplan schuldhulpverlening

Sinds 2012 heeft de gemeente de wettelijke taak om inwoners te helpen met schulden. Dit is geregeld in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). In de Wgs is bepaald, dat de gemeenteraad een plan vaststelt dat richting geeft aan de integrale schuldhulp aan de inwoners van zijn gemeente. Het huidige regionale beleidsplan is vastgesteld voor de jaren 2019 tot en met 2022. Op dit moment werken we in de Peelregio aan een nieuw beleidsplan schuldhulpverlening.

Beschrijving huidige situatie (2023)

Lokale minimaregelingen

Gemeente Asten heeft verschillende regelingen voor mensen met een laag inkomen.

- Regeling Meedoen
- Individuele inkomenstoeslag
- Sport en cultuurvoucher
- Bibliotheekpas
- Inkomensverklaring
- Individuele studietoeslag
- Bijzondere bijstand
- Collectieve aanvullende zorgverzekering
- Kwijtschelding gemeente belastingen
- Stichting Leergeld Asten-Someren
- Voedselbank Deurne Asten Someren
- Lagere eigen bijdrage Wmo-voorziening

Landelijke koopkrachtmaatregelen

Als reactie op de inflatie en de stijgende energie- en voedselprijzen, heeft de overheid voor 2023 een pakket van koopkrachtmaatregelen opgezet. Dit pakket bestaat uit de volgende onderdelen:

- Het minimumloon stijgt met 10%
- De brandstofaccijns worden verlaagd
- Energietoeslag blijft
- De zorgtoeslag gaat omhoog
- De huurtoeslag gaat omhoog
- Het kindgebondenbudget gaat omhoog
- De inkomensbelasting gaat naar beneden
- Er is een prijsplafond ingesteld voor de energieprijzen

Tijdelijke lokale minimaregelingen

Naast de energietoeslag is er in 2023 ook een maatwerkregeling energie in Asten. Het kan voorkomen dat een inwoner niet aan de voorwaarden van de energietoeslag voldoet, maar wel in acute financiële nood komt door de stijgende energieprijzen. Binnen de maatwerkregeling wordt onderzocht of deze mensen toch een bijdrage ter compensatie kunnen krijgen.

Wat gaan we wijzigen?

De inkomensgrenzen verhogen we naar 120% voor de individuele inkomenstoelage en de regeling meedoen/ Maatschappelijke Participatie. Deze hoogte sluit aan bij de landelijke normen en ontwikkelingen rondom armoede, waarin voornamelijk verruimende maatregelen worden ingezet om inwoners te helpen. Voor alle Peelgemeenten geldt dat 120% gelijk of ruimer is dan de norm die nu wordt gehanteerd. Dit varieert namelijk tussen de 100% en 120%. Daarnaast sluit 120% aan bij de inkomensnorm die de Rijksoverheid adviseert voor de landelijke energietoelagen. De Rijksoverheid heeft deze norm voor de volgende energietoelage gekozen omdat de meeste gemeenten in Nederland deze inkomensgrens hanteren voor het eigen minimabeleid. Daarnaast voeren we nog een aantal technische wijzigingen door bij de Meedoen regeling en de Individuele Inkomenstoelage.

Ten opzichte van de nota inkomensondersteuning 2018 zijn de wijzigingen:

Regeling	Was (2018)	Wordt (2024)
Regeling Meedoen	Inkomensgrens 110% met vermogenstoets	Inkomensgrens 120% met vermogenstoets
	Jaarlijkse bijdrage van € 110,- per kind tussen de 0 en 18 jaar en een extra bijdrage van € 150,- tussen de 4 en 18 jaar.	Jaarlijkse bijdrage van € 250,- voor kinderen tussen de 0 en 18 jaar.
	Extra kindbijdrage op basis van controle d.m.v. declaraties en bonnetjes	Geen controle d.m.v. declaraties en bonnetjes. Controle steekproefsgewijs.
	Aanvraagperiode: tot 1 april in het volgende jaar.	Aanvraagperiode: t/m 31 december van het betreffende jaar.
Individuele Inkomenstoelage (IIT)	Inkomensgrens 110% met vermogenstoets	Inkomensgrens 120% met vermogenstoets
	Referteperiode: 3 jaar	Referteperiode: 1 jaar
	Geen recht op IIT, bij een eerder opgelegde boete of maatregel	Recht op IIT, ook bij een eerder opgelegde boete of maatregel

	Studenten met WSF (studiefinanciering) of WTOS (tegemoetkoming onderwijsbijdrage en studiekosten) hebben recht op IIT.	Studenten met WSF of WTOS hebben geen recht op IIT. Overige studerenden of uitkeringsgerechtigden in een traject naar werk wel.
Sport en Cultuurvoucher	Inkomensgrens 110% met vermogenstoets	Inkomensgrens 120% met vermogenstoets
	Aanvraagperiode: tot 1 april in het volgende jaar.	Aanvraagperiode: t/m 31 december van het betreffende jaar.
Bibliotheekpas	Inkomensgrens 110% met vermogenstoets	Inkomensgrens 120% met vermogenstoets
	De aanvrager betaalt een eigen bijdrage van € 12,-.	De aanvrager betaalt geen eigen bijdrage.
Inkomensverklaring	De inkomensgrens is gebaseerd op de Meedoen bijdrage.	Als de Meedoen bijdrage naar 120% gaat, dan gaat de norm van de inkomensverklaring ook naar 120%

Minimaregelingen per 1 januari 2024

Regeling Meedoen

De regeling Meedoen is een jaarlijkse bijdrage van € 250,- per kind (tussen de 0 en 18 jaar) voor deelname aan maatschappelijke, educatieve, sportieve of culturele activiteiten. Inkomensgrens: 120% van het sociaal minimum en vermogensgrens. Aanvraagperiode van 1 januari tot en met 31 december van het lopende jaar. Er is geen structurele controle door middel van declaratie of bonnen, alleen steekproefsgewijs. In het eerste kwartaal van het jaar wordt de Meedoen bijdrage ambtshalve betaald aan de inwoners die op peildatum 1 januari van het lopende jaar een Participatiewet uitkering voor levensonderhoud ontvangen.

Individuele inkomenstoelage

Als inwoners langdurig (12 maanden) in een armoedesituatie zitten en geen uitzicht hebben op verbetering kunnen zij individuele inkomenstoelage aanvragen. Over deze toeslag hoeft geen verantwoording afgelegd te worden. Deze toeslag wordt jaarlijks toegekend aan mensen vanaf 21 jaar tot aan de pensioengerechtigde leeftijd. Inkomensgrens: 120% van het sociaal minimum en vermogensgrens. Inwoners houden recht op IIT, ook bij een eerder opgelegde boete of maatregel. Studenten met WSF of WTOS hebben geen recht op IIT. Overige studenten of uitkeringsgerechtigden in een traject naar werk hebben wel recht op IIT.

Sport en cultuurvouchers

De Sport- en Cultuurvouchers is een vergoeding van maximaal € 200,- per kind (tussen de 4 en 18 jaar) om lid te worden van een vereniging die is aangesloten bij deze regeling. Inkomensgrens: 120% van het sociaal minimum en vermogensgrens. Aanvraagperiode van 1 januari tot en met 31 december van het lopende jaar.

Bibliotheekpas

Korting op het jaarabonnement van de bibliotheek. Voor € 12,- per jaar kunnen inwoners lid worden. Inkomensgrens 120% van het sociaal minimum.

Inkomensverklaring

Inwoners met een inkomen lager dan 120% van de bijstandsnorm en die een minimaregeling en/of bijstandsuitkering ontvangen, krijgen vanuit de Peelgemeenten automatisch een inkomensverklaring. Bij de organisaties Stichting Leergeld en de bibliotheek kan gebruik worden gemaakt van de inkomensverklaring

Individuele studietoelage

Het college kan een studietoelage toekennen aan studenten die door een structureel aanwezige ziekte of gebrek niet in staat zijn om naast hun studie inkomsten te verwerven.

Bijzondere bijstand

Bijzondere bijstand is een vergoeding voor dringende en noodzakelijke kosten die inwoners zelf niet kunnen betalen. Inkomensgrens: 110% van het sociaal minimum en vermogenstoets. De norm

van bijzondere bijstand is eerder al geharmoniseerd op Peelregio niveau en houden we vooralsnog op 110%.

Collectieve aanvullende zorgverzekering

Inwoners met een laag inkomen kunnen via de collectieve aanvullende verzekering korting op de verzekeringspremie én een extra uitbreiding van het aanvullend pakket krijgen. Inkomensgrens: 120% van het sociaal minimum en geen vermogensgrens.

Kwijtschelding gemeente belastingen

Als inwoners de gemeentelijke belastingen niet of niet op tijd kunt betalen, kunnen ze bij BSOB vragen om kwijtschelding, uitstel van betaling of een betalingsregeling.

Stichting Leergeld Asten-Someren

Ondersteunt kinderen uit gezinnen met minimale financiële middelen om ze mee te laten doen aan activiteiten op het vlak van onderwijs, sport, cultuur of welzijn.

Voedselbank Deurne Asten Someren

De Voedselbank deelt voedselpakketten uit aan mensen met een laag inkomen. Inwoners uit Asten en Someren die een beroep doen op de Voedselbank kunnen wekelijks op vrijdag hun pakket ophalen bij het uitgiftepunt bij NWC, Beatrixlaan 42 in Asten. Zij hanteren eigen criteria. Deze zijn te vinden op hun website: www.voedselbankdeurne.nl

Lagere eigen bijdrage Wmo-voorziening

Via het CAK kunnen inwoners een aanpassing van de eigen bijdrage aanvragen. Bij minimabeleid kijkt het CAK of het inkomen lager is dan de grens die de gemeente Asten heeft vastgesteld. Als het inkomen lager is, dan hoeft er geen eigen bijdrage te worden betaald. Voor het vaststellen van minimabeleid kijkt men naar het inkomen van twee jaar geleden. Is het huidige inkomen lager en valt de inwoner daarmee wel onder de inkomensgrens van de gemeente Asten, dan kunnen ze een aanpassing aanvragen van de eigen bijdrage.

Communicatie

Communicatie naar de inwoner is een erg belangrijk thema om de doelgroep te bereiken. Je kunt nog zulke goede regelingen hebben, als inwoners er geen gebruik van maken of als het niet bekend is bij inwoners, dan is er alsnog risico op armoede en op schulden. Dit was ook een van de aanbevelingen van het Nibud uit de Minima Effect Rapportage (MER). Gemeenten mogen meer aandacht besteden aan duidelijke en laagdrempelige communicatie over hun minimaregelingen.

We gaan de wijzingen in de inkomensondersteuning breed communiceren met en via onze partners zoals het Sociaal Team, Onis Welzijn, Peelgemeenten, Stichting Leergeld, de Voedselbank en Leef Asten!

Daarnaast gaan we concreet aan de slag met:

- Een nieuwe folder met alle regelingen voor inwoners met een laag inkomen
- Een lokale aanpak om geldzaken bespreekbaar te maken samen met de gemeente Someren en Onis Welzijn.

Het vervolg

Met deze nota inkomensondersteuning voeren we een aantal maatregelen door en gaan we nog meer focussen op het bereik van de doelgroep. We zetten in op het bevorderen van het bereik en gebruik van de regelingen voor de doelgroep tot 120%. Een logische vervolgstap is om daarna te onderzoeken wat het gecombineerde effect is op het inkomen van inwoners, van de rijksmaatregelen en gemeentelijke maatregelen. Blijkt uit dit onderzoek dat inwoners tekort komen, dan kunnen desgewenst vervolgmaatregelen worden getroffen.

Het Rijksbeleid (minimumlonen, toeslagen) staat intussen ook niet stil en heeft effect op het inkomen van inwoners. Het is dus wenselijk om na enige tijd opnieuw advies in te winnen wat de resultaten zijn van de ingezette aanpassingen en welke wijzigingen eventueel nog ingezet kunnen worden.